

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18185

Θέμα 209^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 491-507**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΚΡ. *Καί νιν καλεῖτ'· ἔσω γὰρ εἶδον ἀρτίως
λυσσῶσαν αὐτήν οὐδ' ἐπήβολον φρενῶν.
Φιλεῖ δ' ὁ θυμὸς πρόσθεν ἡρῆσθαι κλοπεύς
τῶν μηδὲν ὀρθῶς ἐν σκότῳ τεχνωμένων.
Μισῶ γε μέντοι χῶταν ἐν κακοῖσιν τις* 495
άλους ἔπειτα τοῦτο καλλύνειν θέλη.
- ΑΝ. *Θέλεις τι μεῖζον ἢ κατακτεῖναι μ' ἐλάν;*
- ΚΡ. *Εγὼ μὲν οὐδέν· τοῦτ' ἔχων ἅπαντ' ἔχω.*
- ΑΝ. *Τί δήτα μέλλεις; ὡς ἐμοὶ τῶν σῶν λόγων
ἀρεστον οὐδέν, μηδ' ἀρεσθείη ποτέ,* 500
*οὕτω δὲ καὶ σοὶ τὰ μ' ἀφανδάνοντ' ἔφυ.
Καίτοι πόθεν κλέος γ' ἂν εὐκλεέστερον
κατέσχον ἢ τὸν ἀντάδελφον ἐν τάφῳ
τιθεῖσα; τούτοις τοῦτο πᾶσιν ἀνδάνειν
λέγοιτ' ἂν, εἰ μὴ γλῶσσαν ἐγκληροὶ φόβος.* 505
*Ἄλλ' ἢ τυραννὶς πολλὰ τ' ἄλλ' εὐδαιμονεῖ
κᾶξεστιν αὐτῇ δρᾶν λέγειν θ' ἂ βούλεται.*

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καί νιν καλεῖτ' ... τοῦτ' ἔχων ἅπαντ' ἔχω.*****(Μονάδες 30)****ΚΡΕΩΝ**

Φωνάξτε κι αυτήν· πραγματικά, πριν από λίγο την είδα μέσα μαινόμενη (να κάνει σαν λυσσασμένη) και να μην ελέγχει το λογικό της. Η ψυχή αυτών που μηχανεύονται άσχημες πράξεις στο σκοτάδι συνήθως προδίδεται ως ένοχη. Μισώ (απεχθάνομαι) βέβαια όταν κάποιος, αφού συλληφθεί την ώρα που κάνει το κακό, ύστερα θέλει να το παρουσιάζει αυτό ως ωραίο.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Θέλεις τίποτε χειρότερο από το να με συλλάβεις και να με θανατώσεις;

ΚΡΕΩΝ

Εγώ τουλάχιστον τίποτε (άλλο δεν θέλω)· από τη στιγμή που έχω αυτό (έχοντας αυτό), έχω τα πάντα.

2. Ποια ήταν η σχέση του Σοφοκλή με την Αθήνα και τις εξέχουσες προσωπικότητες της εποχής του;

(Μονάδες 10)

Ο Σοφοκλής υπηρέτησε την πατρίδα του από διάφορες θέσεις, αναλαμβάνοντας στρατιωτικά, οικονομικά και θρησκευτικά καθήκοντα. Οι Αθηναίοι τον εκτιμούσαν ιδιαίτερα, γι' αυτό και τον εξέλεξαν στρατηγό, μαζί με τον Περικλή, στην εκστρατεία της Σάμου το 441-440 π.Χ. Είχε πολλούς φίλους και συνδέθηκε με πολλά εξέχοντα πρόσωπα της εποχής του, όπως τον Κίμωνα, τον Περικλή, τον Ηρόδοτο και άλλους. Η αγάπη του για την Αθήνα τον έκανε να μην την εγκαταλείψει ποτέ, παρά μόνον για να την υπηρετήσει. Το τελευταίο του έργο, ο *Οιδίπους επί Κολωνῶν*, περιέχει τον ωραιότερο ύμνο για τη δόξα της Αθήνας.

3. α) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Επίθετα παράγωγα από ονόματα		
Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
όνομα	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
φρήν	-ήρης	
θυμός	-ώδης	
σκότος	-εινός	
φόβος	-ερός	
τυραννίς	-ικός	

(Μονάδες 5)

φρήν → φρενήρης

θυμός → θυμώδης

σκότος → σκοτεινός

φόβος → φοβερός
τυραννίς → τυραννικός

β) κλητική, είδος, θέμα, αιρετικός, λεξικό: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

κλητικός → καλεῖτε
είδος → εἶδον
θέμα → τιθεῖσα
αιρετικός → ἡρῆσθαι
λεξικό → λόγων, λέγειν

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος